

Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.);-

4. Pokrzywdzony, a także prokurator, może aż do zamknięcia przewodu sądowego na rozprawie głównej złożyć wniosek o naprawienie szkody, o którym mowa w art. 46 § 1 Kodeksu karnego. Jednakże jeżeli do dnia 01 lipca 2015r. przesłuchano już pokrzywdzonego wniosek o naprawienie szkody w trybie art. 46 § 1 kk można złożyć jedynie do zakończenia pierwszego przesłuchania pokrzywdzonego na rozprawie głównej (art. 49a kpk);

5. Za pokrzywdzonego, który nie jest osobą fizyczną, czynności procesowych dokonuje organ uprawniony do działania w jego imieniu. Jeżeli pokrzywdzonym jest małoletni albo ubezwłasnowolniony całkowicie lub częściowo, prawa jego wykonuje przedstawiciel ustawowy albo osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje. Jeżeli pokrzywdzonym jest osoba nieporadna, w szczególności ze względu na wiek lub stan zdrowia, jego prawa może wykonywać osoba, pod której pieczęć pokrzywdzony pozostaje (art. 51 kpk);

6. W razie śmierci pokrzywdzonego prawa, które by mu przysługiwały, mogą wykonywać osoby najbliższe lub osoby pozostające na jego utrzymaniu, a w wypadku ich braku lub nieujawnienia - prokurator, działając z urzędu. W przypadku gdy organ prowadzący postępowanie dysponuje informacjami o osobach najbliższych dla pokrzywdzonego lub osobach pozostających na jego utrzymaniu, poucza o przysługujących uprawnieniach co najmniej jedną z nich (art. 52 kpk);

7. W sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego pokrzywdzony może działać jako strona w charakterze oskarżyciela posiłkowego obok oskarżyciela publicznego lub zamiast niego (art. 53 kpk);

8. Jeżeli akt oskarżenia wniósł oskarżyciel publiczny, pokrzywdzony może aż do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej złożyć oświadczenie, że będzie działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Cofnięcie aktu oskarżenia przez oskarżyciela publicznego nie pozbawia uprawnień oskarżyciela posiłkowego. Pokrzywdzony, który uprzednio nie korzystał z uprawnień oskarżyciela posiłkowego, może w terminie 14 dni od powiadomienia go o cofnięciu przez oskarżyciela publicznego aktu oskarżenia oświadczyć, że przystępuje do postępowania jako oskarżyciel posiłkowy (art. 54 kpk);

9. Sąd może ograniczyć liczbę oskarżycieli posiłkowych występujących w sprawie, jeżeli jest to konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Sąd orzeka, że oskarżyciel posiłkowy nie może brać udziału w postępowaniu, gdy bierze w nim już udział określona przez sąd liczba oskarżycieli. Sąd orzeka także, iż oskarżyciel posiłkowy nie może brać udziału w postępowaniu, jeżeli stwierdzi, że nie jest on osobą uprawnioną lub jego akt oskarżenia albo oświadczenie o przystąpieniu do postępowania zostało złożone po terminie. Oskarżyciel posiłkowy, który nie bierze udziału w postępowaniu z uwagi na ograniczenie liczby oskarżycieli posiłkowych występujących w sprawie, może przedstawić sądowi na piśmie swoje stanowisko w terminie 7 dni od daty doręczenia postanowienia (art. 56 kpk);

10. Pokrzywdzony ma prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie pełnomocnika, którym może być adwokat lub radca prawny. Nie można mieć więcej niż trzech pełnomocników jednocześnie. W zależności od wyniku procesu kosztami wynajęcia pełnomocnika może zostać obciążony oskarżony (art. 627-629 kpk);

11. Pokrzywdzony, który nie występuje w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego, może ustanowić pełnomocnika, jeżeli wymagają tego jego interesy w toczącym się postępowaniu. Sąd może odmówić dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika, jeżeli uzna, iż nie wymaga tego obrona interesów osoby, niebędącej stroną;

12. Pokrzywdzony ma prawo do bezpłatnej pomocy tłumacza przy przesłuchaniu lub zapoznaniu się z treścią dowodu, jeżeli pokrzywdzony nie mówi po polsku, a także- w razie potrzeby- jeżeli jest on głuchy lub niemy (art. 204 § 1 i 2 kpk);

13. Oskarżycielowi posiłkowemu, który nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, orzeczenie podlegające zaskarżeniu lub kończące postępowanie doręcza się wraz z tłumaczeniem; za zgodą oskarżyciela posiłkowego można poprzestać na ogłoszeniu przetłumaczonego orzeczenia kończącego postępowanie, jeżeli nie podlega ono zaskarżeniu (art. 56a kpk),

14. W razie odstąpienia oskarżyciela posiłkowego od oskarżenia nie może on ponownie przyłączyć się do postępowania. O odstąpieniu oskarżyciela posiłkowego od oskarżenia w sprawie, w której oskarżyciel publiczny nie bierze udziału, sąd zawiadamia prokuratora. Nieprzystąpienie przez niego do oskarżenia w terminie 14 dni od doręczenia zawiadomienia powoduje umorzenie postępowania (art. 57 kpk)

16. Śmierć oskarżyciela posiłkowego nie tamuje biegu postępowania; osoby najbliższe lub osoby pozostające na jego utrzymaniu mogą przystąpić do postępowania w charakterze oskarżyciela posiłkowego w każdym stadium postępowania. W razie śmierci oskarżyciela posiłkowego, który samodzielnie popierał oskarżenie, postępowanie zawieszają się, a osoby najbliższe lub osoby pozostające na utrzymaniu zmarłego mogą wstąpić w jego prawa. Jeżeli w terminie zawitym 3 miesięcy od dnia śmierci oskarżyciela prywatnego